

Ilmansuojelun lainsäädäntö ja viranomaisohjaus

Tämä teos on lisensoitu Creative Commons Nimeä-EiKaupallinen-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä.
Tarkastele lisenssiä osoitteessa <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Kaupallinen käyttö sallittu vain KiertotalousAMK-hankkeen 2018–2020 (OKM rahoituspäätös OKM/302/523/2017) partnereille.

kierto-
talous
AMK
CIRKULÄR EKONOMI YH
CIRCULAR ECONOMY UAS

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Tavoite

- Ilmanlaatu, joka turvaa terveellisen ja viihtyisän elinympäristön ja säilyttää luonnon toimintakyvyn

Monen tason säädöksiä

- Kansainväliset sopimukset, esim. Montreal
- EY-asetukset, EY-direktiivit: **50/2008/EY ilmanlaadusta ja sen parantamisesta**
- Kansalliset lait
- Valtioneuvoston asetukset ja päätökset
- Ministeriöiden asetukset
- Kuntien ympäristönsuojelumääräykset
- Ministeriöiden ja keskusvirastojen ohjeet
- Normiohjaus
  - Standardit, BAT-asiakirjat

Ohje-, raja- ja tavoitearvot

- Ohjearvot
  - terveydellisten ja luontoon sekä osittain myös viihtyvyyteen kohdistuvien haittojen ehkäiseminen
  - tavoitteena on, että ohjearvojen ylittyminen estetään ennakolta
  - otettava huomioon mm. maankäytön ja liikenteen suunnittelussa sekä ilman pilaantumisen vaaraa aiheuttavien toimintojen sijoittamisessa
- Raja-arvot
  - ilman epäpuhtauksien pitoisuus, joka on alitettava määräajassa, ja joka ei saa ylittyä sen jälkeen, kun se on alitettu
  - kuntien on laadittava ja pantava toimeen ilmansuojelusuunnitelmia, joilla varmistetaan raja-arvojen alittaminen annettuihin määräaikoihin mennessä jos raja-arvot ylittyvät tai ovat vaarassa ylittyä
  - Terveyden suojelemiseksi
  - Ekosysteemien ja kasvillisuuden suojelemiseksi
- Tavoitearvot
  - Otsoni, eräät metallit, bentso(a)pyreeni (PAH)
- [http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Ilmasto ja ilma/Ilmansuojelu/Ilmansuojelun raja ja ohjearvot](http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Ilmasto_ja_ilma/Ilmansuojelu/Ilmansuojelun_raja_ja_ohjearvot)

Ilmanlaatua koskevia lakeja 1

- VNa ilmanlaadusta 38/2011

- Raja-arvot SO₂, NO₂, PM₁₀, PM_{2,5}, Pb, CO, C₆H₆
  - kaikki voimassa 2010 ->
- Otsonille tavoitearvot terveyden ja kasvillisuuden suojelemiseksi 2010 →
  - AOT40 18 000 → 6000 µg/m³h
- Pitkän ajan tavoitteet
- Seurannan järjestäminen, tiedotus, varoitus
- Arviointikynnykset
- Mittauspaikkojen vaatimukset
- Mittausten kattavuus- ja laatutavoitteet

Ilmanlaatua koskevia lakeja 2

- Valtioneuvoston päätös ilmanlaadun ohjearvoista ja rikkilaskeuman tavoitearvosta 480/1996
  - Lähinnä ympäristölupaharkintaa ohjaava laki

Ilmanlaatua koskevia lakeja 3

- VNa ilmassa olevasta arseenista, kadmiumista, elohopeasta, nikkelistä ja polysyklisistä aromaattisista hiilivedyistä 164/2007
  - Tavoitearvot 2013 → (ei Hg)
  - PAH-yhdisteiden indikaattorina bentso(a)pyreeni, tavoite $<1 \text{ ng/m}^3$

Ilmapäästöjä koskevia lakeja 1

- Valtioneuvoston asetus polttoaineteholtaan vähintään 50 megawatin polttolaitosten ja kaasuturbiinien rikkidioksidi-, typenoksidi- ja hiukkaspäästöjen rajoittamisesta 1017/2002 = **LCP-asetus**
- **VNa 445/2010** alle 50 megawatin energiantuotantolaitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista

Ilmapäästöjä koskevia lakeja 2

- VNa orgaanisten liuottimien käytöstä eräissä toiminnoissa ja laitoksissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta 435/2001 = **teollisuus-VOC-asetus**
  - VOC = orgaaninen yhdiste, jonka höyrynpaine 293,15 K:ssa tai käyttöolosuhteissa on vähintään 0,01 kPa
  - mm. painatus, puhdistus, maalaus, liimaus
  - Päästöraja-arvot tai vähentämishjelma

Ilmapäästöjä koskevia lakeja 3

- VNa jätteen polttamisesta 362/2003
  - Raja-arvot päästöille (myös kaasupesurin jätevedelle)
  - Mittausvelvollisuus
  - Poltto-olosuhteet ja polton hallinta

Esim. Westenergyn luparajat

Komponentti	mg/m ³ vrk	mg/m ³ h
Hiukkaset	10	30
Kokonaishiili TOC	10	20
Suolahappo HCl	10	60
Fluorivety HF	1	4
Rikkidioksidi SO ₂	50	200
Typen oksidit NO ₂ :na	200	400
Hiilimonoksidi CO	50	100
Cd + Tl	0,05	
Hg	0,05	
Sb + As + Pb + Cr + Co + Cu + Mn + Ni + V	0,5	
	ng/m ³	
Dioksiinit + furaanit	0,1	

Ilmapäästöjä koskevia lakeja 4

- Valtioneuvoston asetus polttomoottoreiden pakokaasu- ja hiukkaspäästöjen rajoittamisesta 844/2004
  - Koskee myös pienmoottoreita kuten moottorisahat, ruohonleikkurit yms.
  - Taustalla EU:n työkonedirektiivi

Lukuisia erityissäädöksiä, mm.

- VNa moottoribensiinin ja dieselöljyn laatuvaatimuksista 1271/2000 bens
Pb 5 mg/l dsl SO2 10 mg/kg
- VNa raskaan polttoöljyn, kevyen polttoöljyn ja meriliikenteessä käytettävän kaasuöljyn rikkipitoisuudesta 689/2006 rikkidirektiivi
- Valtioneuvoston asetus bensiinihöyryjen talteenotosta jakeluasemilla 1085/2011

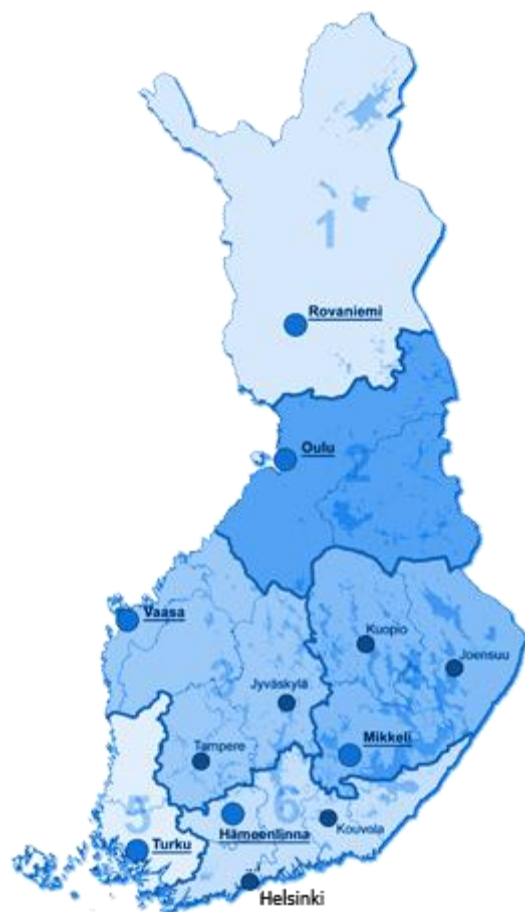

Ilmansuojelun organisointi

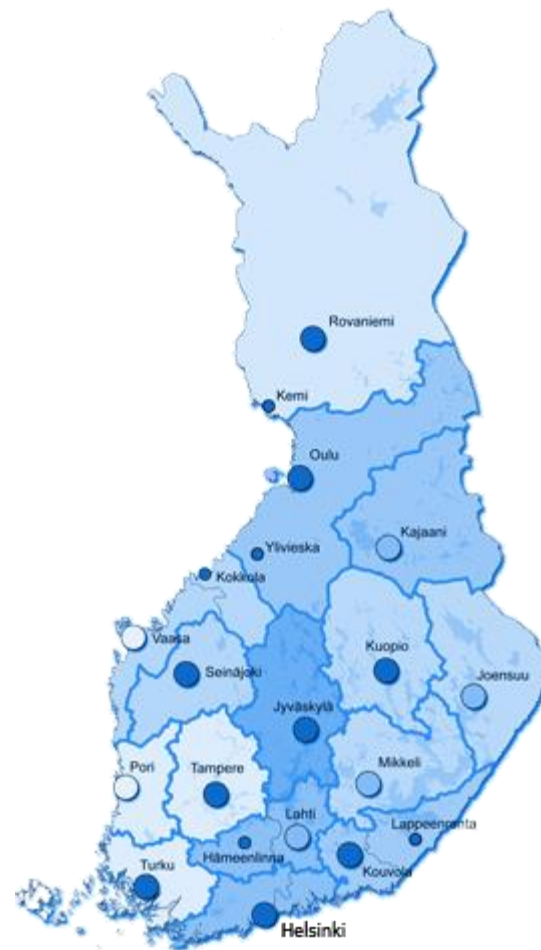
- Ympäristöministeriö
  - Lainsäädäntötyö
  - Kansainvälinen yhteistyö
  - Valtakunnalliset tavoitteet ja ohjelmat
- Aluehallintovirastot AVIt (6)
  - Suurten laitosten ympäristöluvat
- Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskukset ELYt (15, ympäristö ja luonnonvarat – vastuualue 13:ssa)
  - Suurten laitosten valvonta, valvontasuunnitelmien hyväksyminen
- Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
  - Pienten laitosten ympäristöluvat ja niiden valvonta

AVIt

ELYt

Kunnan viranomaisen tehtäviä

- neuvonta
- lupahakemusten käsittely
- lausunnot (hakemukset, kaavoitus)
- jälkivalvonta
  - tarkastuskäynnit
    - määräaikaiset suunnitelma
    - valituksen takia
  - raporttien käsittely
- vaikutusseuranta

Asiantuntijaorganisaatiot

- Suomen ympäristökeskus SYKE
  - Tutkimus, kehittäminen, raportointi
- Ilmatieteen laitos
  - Tausta-alueiden ilmanlaadun seuranta, kansallinen vertailulaboratorio, ilmanlaatuportaali
- THL
  - Ilmansaasteiden terveydelliset vaikutukset
- Asiantuntijoita omalla alallaan (YSA 32 §)
  - Luke (Metla, Rktl, MTT, Evira), GTK, VTT

